

A TENGERPART

NAPILAP.

VI. évfolyam.

FIUME, vasárnap 1909. január 3.

2. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Viesio dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos példát sorja 40 fillér.

„Keleti kérdés” és világforgalom.

A számottevő európai hatalmak azon törekvéseivel kapcsolatban, amelyeket „keleti kérdés” néven ismerünk, a múlt század folyamán felszínre került a világforgalmi kérdés is, anélkül azonban, hogy az eddig megoldást nyert volna.

A világforgalom kérdésének a mi tengerészettünk is közelebről érdeklő része a Dardanellák és Boszporus tengerrészek szerepe, amelynek alaptételei, — most Törökország s a Balkán új alakulásaival ismét alkalmosszerűeké váltak s közelebb jutottak a megoldáshoz.

A nemzetközi jog megállapítja a tenger szabadságát. Előbbi következik, hogy a tengeren való úralom nem illet meg egy államot sem, mint azt régebben, különösen a fölfedezések korszakában főképpen Spanyolország és Anglia igényelték. A tenger szabadságát illető szabály alól azonban vannak kivételek. Némely tengerész ugynevezett államhatalmi befolyás alatt áll, így a partszéli tenger, vagyis a nemzeti parttól három tengeri mérföldig elterülő parti vonal, a kikötők, tengeröblök. Az ilyen nemzeti vizeken a hatalmat gyakorló állam több kizárólagos jogot élvez: a parti hajózást, a tenger termékeinek kihasználását stb. Egészen másként áll a helyzet, ha egy tengerész mellett huzódó parti terület több állam kiegészítő része.

Ebben az esetben ez a tengerész rendszerint a nyílt tenger jellegét ölti és ezzel szabaddá lesz minden nemzet hajózása számára. Ilyenek a Keleti-, a Fekete- és a Behringi-tenger. Ezek, a Fekete-tenger is, minden nemzet hajózása számára szabad, a Boszporus és a Dardanellák azonban török államhatalmi felsőbbség alatt állanak. A porta által gyakorolt felségjogok a különböző időkben különbözők voltak.

A XVIII. század beköszöntéig török úralom alatt állott az egész Fekete tenger, amelyet a porta föltétlenül uralma alá helyezett. Az Azóvi-tenger kezdetben átmenetileg majd véglegesen orosz kézbe került.

A XVIII. század folyamán oszladozni kezdett a török hatalom a vizek partjain és 1774-ben az oroszok területet nyertek a Fekete tenger partjain, mindenek előtt a Bug és Dnyeszter közötti részt, husz évvel később a Bug és Dnyeszter vidékét és 1812-ben Besszarabiát.

Az oroszok ilyenformán biztos talajra jutottak az északi partvidéken, amiért is Törökország 1826-ban kötött szerződéssel kénytelen volt Oroszország hajózása számára a Fekete-tengeren szabad közlekedést engedélyezni. Ezzel sikerült Oroszországnak az első lépést meg-

tenni ama célja eléréséhez, hogy a levantei kereskedelmet a maga számára megszerezze. Ennek érdekében arra törekedett Oroszország, hogy szabad forgalmat biztosítson magának a Dardanellákban és a Boszporusban is.

Az egyes európai államokkal kötött szerződésben — így a Poroszországgal létrejött 1806. július 17-iki szerződésben — engedelmet kapott Törökország a tengerszorosokban való közlekedésre. A Fekete-tengerhez való bejárat csupán az idegen hadihajók részére maradt zárva. A teljes közlekedési szabadság csak Oroszországnak adatván meg, Anglia kísérletet tett rá, hogy ezt a privilégiumot Oroszországtól elvonják s minden nemzetnek egyaránt rendelkezésére bocsássák.

Ezt el is érték 1841. július 13-án a „Conventiona des détroits”-val. Ettől kezdve szabad volt minden kereskedelmi hajónak a Dardanellákban és Boszporuson való átkelés, csak okmányait kellett felmutatniok és leróniok a világítótorony illetéket. Éjjel azonban a szorosabb részen tilos minden átkelés.

Ismételt rendezés alá jutott a tengerszoros kérdés 1856 március 30-án a párizsi békeszerződésben, amely kifejezetten átvette az 1841. évi rendelkezést. A Fekete-tengert és vele együtt a Dardanellákat és a Boszporust illető megszorítások, amelyek ma is fennállanak, csak hadihajókra vonatkoznak. A meg egyezések azonban nem egészen világosak s így még ellentétek származhatnak belőlük.

Az első messzinai menekült Fiumében.

Feuermann József, az „Adria” tengerhajózási társaság messzinai főügynökének tisztviselője, aki a déliolaszországi földrengés borzalmait átszenvedte, tegnap Nápolyon át vasúton Fiuméba érkezett. Feuermann, akit a szomorú és rettenetes események annyira megviseltek, hogy még mindig azoknak a hatása alatt áll s alig tud beszélni, elmondotta, hogy a földrengés őt Messzina egyik forgalmas utcájában, első emeleti lakásán találta. A kora hajnali órákban még aludt, amikor egy heves roham az ágyból a földre dobta. Hirtelen feleszmélt és mivel gyakran hallotta, hogy földrengés idején legjobb a fal mellé feküdni, ő ösztönyszerűleg a falhoz huzódott. A második nagyobb lökés után azonban menekülésre gondolott, mert a ház felsőbb emeletei nagy robajjal összeomlottak. Mire felszakította az ablakot, hogy azon keresztül kiugorjék, nagy rémületében észrevette, hogy a ház előtt a szemben levő ház összeomlása folytán magas romhalmaz tornyosodik, úgy hogy minden nehézség nélkül ki-
léphetett az utcára. Sietségében azonban nem

öltözködhetett fel, úgy hogy hálóingben, ahogy aludt, menekült a házból, mely mögötte rögtön összedült. A romhalmaz tetejéről azonban nem mert eltávozni mindaddig, amíg csak virradni nem kezdett. Közben hallotta a romok alól a sebesültek hörgését és jajveszékését s látta, a mint egy banktisztviselő barátja, a ki közvetlenül mellette lakott a romok alatt meghalt. Így állott a zuhogó, hideg esőben hálóingben és alsó nadrágban sokáig, amíg a kelő nap bágyadt sugarai meg nem világították a környéket. Ekkor futni kezdett a kikötő felé, sokszor megbotoiva a szerteszt heverő kövekben. Ugy emlékszik, hogy egészen a kikötőig folyton hallotta a megsebesült, a romok alá szorult emberek jajveszékését. . . .

Végre megpillantotta a kikötőben álló „Andrássy” gőzöst, amelyre csakhamar felment, háta mögött pedig a város minden részében kezdett égni a romhalmaz. A nap többi eseményeire nem emlékszik, tudja, hogy a hajó személyzete felülőztette s este Palermóba indultak. Utközben mindenütt vörössödött az ég-alja, az égő parti városok tüzfénye volt. . . .

Palermóból az ottani ügynökség pénzübeli segítségével Nápolyon át Fiuméba utazott. Megérkezése után első útja az Adriához vezetett, ahol jelentette, hogy a virágzó Messina már a múlté, kő-kövének nem maradt, az ügynökség épülete elpusztult s három, a hajóval megmenekült társán kívül a többi tisztviselőről semmit sem tud.

Az ügynökség irományai mind odavesztek s az ő saját ruháiból, fehérneműiből s minden egyéb holnijából sem menthetett meg semmit.

Az igazgatóság Feuermannak nagyobb pénzüsszeggel és szabadságot adott, aki tegnap este a 6 órai budapesti gyorsvonattal haza utazott szüleihez, akik Felsőmagyarországon laknak. Elutazásakor kijelentette, hogy soha életébe nem megy többé vissza Messzinába.

UJDONSÁGOK.

Uj pápai nuncius. Granito di Belmonte herceget, a Wahrmond afférben oly sokat szerepelt bécsi pápai nunciust legközelebb visszahívják Rómába és bíborossá avatják. Utódja a nunciaturán Aversa, a kubaszigeti apostol delegátus lesz.

Fiume népessége. A város népszámlálási bizottsága Fiume népességét az újév első napján 50,020 személyben állapította meg. Ez a kalkulus a születéseknek a halálozások és a bevándorlásnak a kivándorlás fölött való egybevetésén alapszik.

Az 1900. évi december 31-iki népszámlálás alkalmával a város népességét — a győrséget kivéve — 39,350 lélekben állapították meg. Tehát nyolc év alatt a város népessége 10,670 lakossal szaporodott.

— **Házasság.** Mally Ferenc dr. a helybeli főgimnázium tanára eljegyezte Piliézel Gizella kisasszonyt, Piliézel Sándor trencsén-templői fürdőigazgató leányát.

— A „Fiumei Magyar Kör” reorganizációja. A „Fiumei Magyar Kör” az utóbbi időben örvendős változáson megy át. Választmányának fáradhatatlan buzgósága folytán a legutóbbi három héten 70 új tag lépett be a körbe. Fiume magyar társadalmának legjobb elemei közül. A taggyűjtés tovább folyik a legnagyobb eréllyel és miután a havi egykoronás díjat azok is áldozzák, akik már a kereskedelmi kaszinó, a tengerparti tisztviselők egyesületének vagy a máv. altisztikörnek tagjai, előre látható, hogy lassanként Fiumének egész magyarsága a legszegényebbtől a leggazdagabbig tagja lesz a magyar körnek, amely így hatalmas erőt fog képviselni a magyarság tömörülése révén. Amint a reorganizáció be lesz fejezve, a kör természetesen új és szebb helyiségekbe fog költözni, amelyekben mindenki, úgy a munkás, mint a jobb társadalmi állásban levő ember meg fogja találni a maga ismerős és baráti körét.

A kör újabb erőteljes tevékenységével van kapcsolatban az a nagyszabású bál is, melyet február 2-án rendez a kör a városi színházban. Ez lesz a fiumei Magyar Kör első ilyen nagyarányú szereplése a nyilvánosság előtt.

A választmány elhatározta, hogy a táncestély tiszta jövedelmének felét a Kör saját zászlóalapja és házépítő alapja javára fordítja, másik felét pedig a szicíliai és calabriai földrengés sujtottjainak juttatja. Ezen utóbbi célra való tekintettel a rendező bizottság bevonja tevékenységének körébe Fiume összes előkelőségeit, nemzetiségű különbség nélkül és már tegnapelőtt kérvényt adott be a városhoz, hogy a színházat a mondott napra ingyen engedje át. Egyben segítségül veszik Fiume mind a hét napilapjának támogatását és befolyását, hogy a jótékony célú felülfizetések gyűjtésével elősegítsék az anyagi sikert.

Az előkelő zártkörű bál élén 20 lady patronesse és egy ötven tagú rendező bizottság áll, a védnökséget pedig Nákó Sándor grófné szűl. Liphay Eszter bárónő vállalta magára. Minden jel arra vall, hogy ez lesz az idei farsang egyik legsikerültebb és legfényesebb bálja.

— **Harminc éves jubileum.** Pausi József katonai biztos tegnap ülte meg szolgálatának harminc éves jubileumát. A jubileum alkalmával a katonai osztály összes hivatalnokai fölkeresték, akiknek nevében Blasich József üdvözölte Pausit. Délelőtt a segédhivatalnokok átnyújtottak neki egy üdvözlő levelet, melyet az összes segédhivatalnokok aláírtak. Pausi József egyike azon — sajnos igen kevés — tisztviselőknél, akik szintén velezérzői itt a város gazdasági és művelődési előmenetelén dolgozó magyar köztársadalomnak.

— **Az „Adria” m. kir. tengerhajózási részvénytársaság üzletéve.** A lefolyt üzletév összforgalma a tavalyi 931.181 tonnával szemben körülbelül 900.000 tonnára rugott. Ebből a Fiuméba való behozatalra kereken 72.000 tonna esik (a tavalyi 127.853 tonnával szemben), a Fiuméből való kivitelre kerek számban 264.000 tonna jut, (1907-ben 289.509 tonna) a közbeeső kikötők közti forgalomra pedig kerek számban 570 tonna esik (a múlt évi 513.795 tonnával szemben.)

A fiumei forgalom mindkét irányban csökkent. Kivitelünk visszafejlődésében a liszt-export évről-évre egyre nagyobb visszaesést mutat és ezen néhány év előtt is oly jelentékeny kivitelünk még az előző évhez képest is felnyire apadt. Csökkent továbbá a fa és dongakivitel, amelyek eddig szintén fontos cikkei voltak külkereskedelmünknek. A behozatali forgalomban beállott hiány oka részben az, hogy a köszénbehozatal, amely 1907-ben olyan nagy mérveket öltött, a folyó évben visszatért a régi mederbe, de apasztotta a forgalom mennyiségét az is, hogy a „Szent István” gőzös október

10-én elsüllyedt s így három hónap óta hiányzik a forgalomból. A világforgalomra nehezedő sulyos depresszió a tengerhajózási üzemet is minden téren megbénította, mert úgy az elhajózásra került mennyiségek, mint a fuvardíjak is erősen alászállottak. Súlyosbította a helyzetet az aratás kedvezőtlen eredménye, a különböző kikötőkben jelentkező munkásmozgalmak és sztrájkok, nemkülönben a fennálló és fenyegető versenyek, amely nehéz viszonyok között a társaságnak csak teljes erőmegfeszítéssel sikerült üzemenek jövedelmezőségét biztosítani, amit csak azáltal érhetett el, hogy a közbeeső kikötők egymásközti forgalmában igyekezett pótolni veszteségeit.

Ez a forgalom 56.000 tonnával multa felül az 1907. évit. — A társaság a hajóélelmezést, amely eddig a hajóparanesnokok hatáskörébe volt utalva, 1909 január 1-től saját számlájára fogja kezelni s ezzel a hajószemélyzet egyik régi kívánságának tesz eleget. Ami az ideai osztalékokat illeti, ez a fent elöadott kedvezőtlen viszonyok miatt a múlt évinél előreláthatólag kisebb lesz.

— **A fiumei magyar olajipar rt.** melyet a Pesti magyar kereskedelmi bank 1907-ben francia, svájci és triezsi tőkéssekkel 2 millió K alaptőkével alapított, fiumei gyártelepét felépítette és már üzembe is helyezte.

— **A Fiumei Hitelbank rt. felszámolás alatt** minden 160 K névértékű részvényére első tőkeviszafizetési hányadként december 30-tól részvényenként 100 koronát fizet. A budapesti tőzsdetanács a bank megkeresésére a társaság részvényeinek tőzsdéi jegyzését megszüntette.

— **Hajóösszeütközés Triestben.** A Magyar-horvát hajóstársaság „Brasso” nevű gőzöse tegnapelőtt a triezsi kikötőben összeütközött az osztrák tengerészeti hatóság „Bilinski” gőzöselével, amelynek következtében a „Bilinski” erősen megsérült. A hajót a dockba kellett vontatni, míg a „Brasso”-t a vizsgálat miatt ott tartották Triestben.

— **Éretlen játék a mentőállomással.** Néhány nap óta esténként a mentőállomást valaki azzal hívja fel telefonon, hogy itt vagy ott valami történt, de mire a mentők a színhelyre érkeznek, nincs ott senki. A mentőállomás jelentést tett a rendőrségnek, mely a telefon központhoz fordult azzal, hogy a kapcsolók figyeljék meg, honnan beszélnek a csalogatók. Eddig nem sikerült megállapítani, hogy kik ezek a rossz nevelésű éretlen kiskorúak, akik hazug jelentésekkel vezeték félre ezt a leghumánusabb intézetünket.

— **Körözött tengerészszökevény.** A péltai tengerészeti parancsnokság értesítette a helybeli rendőrséget, hogy tartóztassa le Gustin Emil tengerészt, ki onnan megszökött.

— **Meglopott tisztviselő.** Klein Ignác a Kőbányai polgári serfőzde tisztviselője tegnap bejelentette a rendőrségen, hogy tegnap előtt a hivatala helyiségének folyosójáról valaki ellopota 160 koronát érő kabátját. A rendőrség nyomozza a tolvajt.

— **Körözött szökevény.** Az eszéki rendőrség távirati uton megkereste a helybeli rendőrséget, hogy tartóztassa le Plachi Imre 22 éves magánhivatalnokot, ki onnan 1000 korona elsikkasztása után megszökött. A rendőrség keresi a sikkasztót.

— **A kikötőből. Január 2-án.** Érkezett: „Lusitania” német gőzös Hamburgból 142 tonna vegyes áruval, „Lederer Sándor” magyar gőzös Valenciából 1334 zsák parafával 778 zsák füvel, 400 zsák paprikával és 90 tonna vegyes áruval.

Indult: „Moravia” osztrák gőzös Calcuttába 3000 tonna cukorral és 100 tonna fával, „Szedeg” magyar gőzös Rouenba 1200 tonna fával és 300 tonna vegyes áruval, „Brittania” olasz gőzös Palermóba 520 tonna fával, „Szá-

pár” magyar gőzös Marseilleba 320 tonna fával és 120 tonna vegyes áruval, „Douro” angol gőzös Hullba 530 tonna liszttel és 200 tonna vegyesáruval.

Olaszország gyásza.

Az áldozatok száma mintegy

200.000

Ujabb földrengés.

Róma, jan. 1. December utolsó napján Messinában újabb földrengés volt. Az épületek között még épen álló falak rombadőltek s az egész város egyenlővé lett a földdel. Messina teljesen elpusztult.

Szirakuzában a lakosságot tegnapelőtt reggel 5 órakor, husz másodpercig tartó földrengés zavarta fel álmukból. Az emberek sirva és kiáltozva szaladtak ki az utcákra. Bignani püspök a szentképeket kivitte az utcákra és körmenetet rendezett. A tenger erősen háborog.

Reggio d. Calabria, jan. 1. A már jelentett községeken kívül még 18 község pusztult el.

Messina, jan. 1. A király ma a szicíliai és holnap a calabriai falvakat fogja megtekinteni. A királyné szüntelenül látogatja és vigasztalja a sebesülteket.

Róma, jan. 1. A katániai obszervatórium igazgatója jelenti, hogy a messzinai kikötő dockjai a tenger színvonalára süllyedtek. A tenger mozgása a földrengés idején Messinától Syracusáig és Ternini-ig terjedt. Az áldozatok száma összesen mintegy 200.000. Az obszervatórium készülékei az első lökésre 42 rázkódást jeleztek. Az Aetna, Stromboli és Vulcano tűzhányók nyugodtak.

Catanzaro, jan. 1. Palmiból érkező jelentések szerint eddig 700 holttestet huztak ki a romok alól. Lakható ház nincs. Reggionai jelentések szerint Triepi Demetrio képviselőt súlyosan sebesülve emelték ki a romok alól. Attól tartanak, hogy sebeibe belehal. Valentino képviselő meghalt.

Róma, jan. 1. A katasztrófa gazdasági következményei beláthatatlanok. Pénzügyi szakemberek azt állítják, hogy a veszteség meghaladja az egy milliárd lírát. Felmerült az az eszme, hogy az állam az inséges vidék felségítésére adóztassa meg Olaszország lakosságát egy külön adóval és ez a terv mindaddigélé kedvező fogadtatásra talált. Luzzatti volt pénzügyminiszter felhívást intézett a bankokhoz, hogy azok vegyék kezükbe a gyűjtést.

Róma, jan. 1. Cataniából jelentik, hogy Messina mintha kihalt volna és a vár is dőledzik. Csak a Banca d'Italia épülete maradt épen. Leirhatatlan nagy nyomoruság, mert élel és ivóvíz egyáltalán nincs. A lakosság éhez és fázik. Rémitő látvány éjszakának idején, amikor a hadihajók fényszórói megvilágítják a part mentén félmezte entül futkosó inségeseket.

Magánjelentésekből azt lehet következtetni, hogy az egyetemi tanárok, akik között világhírű tudósok is voltak mind odavesztek, így Saltevemessi, Ticotti és a híres történész, Michaele Bardi.

Ugyancsak szép dolgot cipeltem át az ujébe.

? a világ legmakacsabb hurutját! Száz torok, fájó gége szurás minden lélegzetnél — és az nyálka, a mely egyáltalán nem akar oldódni. — De ember, hát miért hagyja magát kinezni? Kérjen a legközelebbi gyógyszer-tárban, drogériában vagy ásványvízkereskedésben 1 korona 25 filléért egy skatulya szodeni ásványpasztillát (valódi Fay-félt) és fogadok, hogy ha este a törzsasztalnál találkozunk semmi baja sem lesz.

Vezérképviselet Magyarország-Ausztria részére: Guntzert W. Th. Bécs Grosse Neugasse 17

Róma, jan. 1. A gyűjtést eddig harmadfélmillió lirát eredményezett. Sok városból önként mentek mérnökök, orvosok, tűzoltók, ápolók és munkások a katasztrófa vidékére, hogy segítsenek az inségeseken.

Nápolyba naponként érkeznek hajók sebesültekkel, de még mindig csak Messinából. Messinában a királyné maga költözi be a sebesülteket.

Róma jan. 1. Washingtoni jelentés szerint az Egyesült Államok kormány azon tervvel foglalkozik, hogy az atlanti hajórajt az elpusztult olaszországi városok lakosainak segélyére küldi. Roosevelt elnök hétfőn reggel külön üzenetet intéz a kongresszushoz, melyben az olaszországi földrengés áldozatainak segélyezésére nagyobb pénzüsszeg megszavazását javasolja.

Róma, jan. 1. A Földközi-tengeren hajózó két német hajó azon utasítást kapta, hogy élelmiszerekkel Messinába induljon.

Hamburg, jan. 1. A Robert Sloman Jun cég késznek nyilatkozott, hogy gőzöseivel adományokat díjmentesen szállít Szciliába. Együttal ily irányú utasítást adott közép-tengeri gőzöseinek is.

Róma, jan. 1. A sajtósövetség késznek nyilatkozott, bizonyos számú sebesültről gondoskodni.

Páris, jan. 1. A minisztertanács elhatározta, hogy az olaszországi földrengés áldozatai javára nemzeti gyűjtést indít. Fallières elnök 25.000, a tanács 30.000 frankot adományozott.

Palermo, jan. 2. Calabriából és Messinából jövő jelentések szerint az olasz királyi pár Calabria több pontját is megakartta látogatni, de a hajóval lehetetlenség volt kikötni. Egy ismert olasz színész és egy őrnagy holttesteit is megtalálták. A romok alól sértetlenül húztak ki egy gyermeket aki 4 napig élen-szomjan volt ott.

Messina, jan. 2. A munka erősen folyik, hogy a romok alatt lévő halottakat és sebesülteket eltakarítsák. A fosztogatók ellen a legszigorubbán járnak el. Ma innen egy angol hadihajó ment Nápolyba több sebesülten.

San Giovanni, jan. 2. A földrengéskor egy óriási hullám itt egy személyvonatot magával rántott a tengerbe.

Algir, jan. 2. Ma itt háromszor ismétlődött földrengés volt, mely a telefonhuzalokat elszakította.

Róma, jan. 2. Eddigi hivatalos megállapítások szerint Messina 160 ezer lakosa közül több mint 110 ezer ember lelte a halálát a katasztrófa folytán.

A magyar kormány részvéte.

Budapest, jan. 1. Wekerle Sándor dr. miniszterelnök Avarna herceg bécsi olasz nagykövethoz a magyar királyi kormány nevében megleghangu részvétlávratot intézett.

Kossuth Ferenc állapota.

BUDAPEST, jan. 2. Kossuth kereskedelmiügyi miniszter állapotában már annyi javulás állott be, hogy ma az ágyat is elhagyhatta. A miniszter ma délelőt több függetlenségi képviselőt fogadott, akikkel hosszabb ideig táncszokott.

Képviselő egy darabont miniszter ellen.

BUDAPEST, jan. 2. Hentaller Lajos képviselőt ma értesítette a budapesti törvényszék vádtanácsa, hogy a Vörös László volt darabont miniszter ellen sajtó útján tett vádjában a bizonyítékai elterjesztése végett január 5-én jelenjék meg. Hentaller tudvalévően azzal vádolta meg Vörös Lászlót, hogy ez a minisztersége idejében az államvasutak háztartásából 200.000 koronát önkényesen használt fel.

Versengés egy képviselőségért.

DEBRECEN, jan. 2. A nemrég elhunyt Szabó Kálmán Debrecen III. kerülete volt képviselőjének mandátumát már javában folyik a küzdelem. Jánossy Zoltán földbirtokos újpárti programmal s Dégenfeld József gróf pártonkívüli programmal lépnek fel.

A miniszterelnök Bécsben.

BÉCS, jan. 2. Wekerle Sándor miniszterelnök ma az újévi tisztelgések végett ideérkezett. A miniszterelnök ezt a mostani ittlétét arra is fogja felhasználni, hogy a bankkérdésben az osztrák kormánnyal tárgyaljon.

Egy magyar grófnő halála.

BÉCS, jan. 2. Apponyi Leopoldina grófnő, néhai Apponyi Károly gróf özvegye ma itteni lakásában hirtelen meghalt.

Véres összeütközések a montenegrói határon.

MOSTÁR, jan. 1. Az itteni helyőrségi kórházba a napokban beszállították a bécsi Deutschemister 4. számú gyalogezred négy sebesült közlegényét, akik járőrszolgálatra voltak beosztva. Hír szerint Kospitó környékén sebesültek meg, ahol a járőrcsapat egy montenegrói bandával ütközött össze.

Cenzura Szerbiában.

BELGRÁD, jan. 2. Szerbiában a legszigorubb politikai cenzurát léptették életbe. A hivatalokban is betiltották a politizálást s a külföldi lapokat már Zimonyban lefoglaltatják.

Törökök a görögök ellen.

KONSTANTINÁPOLY, jan. 2. Az ottomanok elhatározták, hogy a görögök ellen — a legutóbbi időkből tanúsított sértő magatartásuk miatt — a leghévesebb bojkottot indítják meg.

Vasuti szerencsétlenség.

PÁRIS, jan. 2. A páris-baseli gyorsvonat Basel közelében ma egy személyvonattal összeütközött. Az utasok és a vasuti személyzet közül többen meghaltak és sokan megsebesültek.

Halálraítelt vonatrablók.

SZENT-PETERVÁR, jan. 2. A haditörvényesék 32 rablót ma halálra ítélt, mivel Jekaterinoszlav közelében egy vonatot kiraboltak.

Csenevész gyermekek

gyorsan egészségessé válnak, ha a SCOTT-féle Emulsiót szedik. A javulás már az első adag használata után észlelhető.

A SCOTT-féle Emulsió

oly édes mint a tejszín és a beteg szívesen veszi be és megemésztí még akkor is ha a tejet visszautasítja. Köztudomásu, hogy az orvosok az egész világon legmelegebben ajánlják a

SCOTT-féle Emulsiót

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.
Kapható minden gyógytárban.

AZ Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — hárjuk figyelembe venni.

VELENCE

HOTEL MODERNE MANIN

A Márkustér közvetlen közelében minden kényelemmel berendezett 120 szobával, lifttel, villanyvilágítással és fürdővel mérsékelt áron.

Gambrinus-étterem polgári árakkal

A Kőbányai Polgári Serfözde kiváló minőségű söreinek kimérése.

A Velencét látogató magyar közönség kedvenc találkozó helye.

Modern házban

irodacélokra is alkalmas szoba előszobával, butorral vagy anélkül, azonnal kiadó. Cim a kidóhivatalban.

Nemzetközi Panoráma

Fiume, Deák Corso 38.

(a Deák-szálloda mellett.)

Elsőrangú látványosság:

Eredeti színezett művészi

fényképfelvételek.

Érdekes és tanulságos. A tanulóifjuság részére fontos és kellemes szórakozás.

E héten csudaszép felvételekben

A francia Svájc a Genfi tó és a Mont-Blanc.

Nyitva reggel 10-től este 10 óráig.

Fiatal fűszerkereskedő-

oek jóforgalmu fűszer- s csemege üzlet eladó. Rendulics M. Fiume Mercato coperto, iroda. Ugyanot mindenféle fűszer s kivált liszt legolcsóbb áron kapható. Nullás 100 kg K. 38. Láda uborka 123 lit. K. 20.—

Tisztelt vendégeinek és jóakaróinak ez uton kíván boldog új esztendőöt
Koval Imre
a Grande kávéház tulajdonosa.

Lakás.

Négyszobás lakásomat (tengeri kilátással a Pomerio utcából) fürdőszobával s villanyvilágítással felcserélném oly 3 esetleg 4 szobás lakással, a mely nem hegyen és legfeljebb II. emeletén fekszik. Cim a kiadóban.

Nem kell szabóadósság!

Készülnek saját műhelyemben uri öltönyök mérték szerint s tiszta 28.— frtért gyapjuszövetből

Seiler Ármin

Fiume, Corso 16 I. emelet. Levelezőlap meghívásra mintákat s szabász házhoz küldök.

Művelt idősebb asszony

a ki a szállók és panziók üzletvezetését ismeri, változtatni óhajtja állását. Előkelő magánháza is megy. Önállóan főz, gondos, takarékos s az utazásban is jártas. Németül, franciául, horvátul s némileg magyarul beszél. Kitűnő ajánlatok. Cim a kiadóban.

Ujszülött gyermekek részére

az összes hygienikus cikkeket rektáron tartom és pedig: Pelenkanadrág, flanelin alátétek, baby ingecskék, has- és köldökkötők, szoptatos dajkának való mellény, gyermekágy-kötők, fásli stb. Mindezen cikkek hygienikus Tetrá-szövetből készültek, a mely a nedvességet rögtön beszívja és a testét ilyformán mindig szárazon tartja.

VUJA M. Via Adamich.

Fontos újítás!!
 Számos család régi óhaja teljesül és a nagyérdemű fogyasztó közönség kényelmét szolgálja

Carlo Frisch
 szállító cég
 (Via Alessandrina, Jelcich ház)
 új vállalata, mely a világhírtű

Rőbányai Polgári Serfőző r. t.
 palacksőreit mindenkinek lakásába költségmentesen szállítja.

Árusítja:
 a világos márciusi sört,
 a kőbányai barátsört és a serfőzdenek különleges, a leg híresebb orvos tanároktól ajánlott gyártmányát a

„Szent István“ védjegyű Dupla maláta sört.

Rendelések, 12 palackot meghaladó mennyiségben, a nap bármely szakában, gyorsan és gondosan teljesítenek.

Dijmentes házhoz szállítás!
 Kicsinybeni eladás a Via Alessandrina-i raktárhelyiségben.

Naponta frissen töltött palacksőrok.

Fontos újítás!

A serfőzde specialitása: Szent István védjegyű Dupla maláta sör.

Használt és új
zsákok raktára.
 Bel- és külföldi gyártmányu új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil
 Örményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.
 Telefon 226. sz.

Budapesti női szabónő
 jutányosan készíti a legelegánsabb angol és francia női kosztümöket.

SEILER SUSÁK,
 Strossmayerova ulica 68 (Ružić villa 1)
 II. em. 17.

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghódította a valódi

ERŐ SÓSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában amit egy igazán jó és hatásos házi készítményről várni lehet.
 Öre az egészségnek, fertőtleníti, erősíti és edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájvíz, haj- és bőrápolószer.

Szükséges minden háztartásban.
 Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben.
 Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után.

KOSMOS laboratórium, GYÖR.
 Kapható mindenütt.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK
 RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA
 betétkönyvek és folyószámlák után

4% netto kamatot
 térít meg feleinek.
 A járadékadót a bank önmaga viseli.

„M-i-t?” — „Papa megengedte! Hisz” valódi Jacobi-féle Antinicotin-cigarettahüvelyek fadobozban!

Figyelem! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi! Minden fadoboz egy érdekes bűvészártyát tartalmaz.

Háromszobás lakás
 fürdőszobával s összes mellékhelyiségekkel új házban, a város központjában kiadó. Cím a kiadóhivatában.

Globus Hirlapügynökség.
 Újság-elárusítás rögtön a vonatok érkezése után.

Fiume, Vincenzo de Domini utca (az Europa szálló közelében).

VARIETÉ INTERNAZIONALE
 Estéknként kiváló művészierők fellépte
 Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

OH JAJ! Köhögés, rekedtség és eynyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuak

Egger mellpasztillái
 az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.
 Doboza 1 és 2 korona. Próbadoz 50 fillér.

Megfojt az átkozott köhögés!

ELJEN!
 Egger-mellpasztillája csakhamar meggyógyítja!

„NADOR” gyógyszerár Budapest, VI., Váci-körút 17.

Kapható Fiumében: Accurti Károly, Babic Hinko, Mizzan Adorján Prodam János, Prodam F. Schindler Adolf gyógytárakban, Rosenkört Gusztáv

TIROLESE VENDÉGLŐ
 Fiume, Corso az Adamich térrel szemben.
 Kitünő ételek és italok a nap minden szakában. Remek halak
 Az idegenek találkozó helye.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a Deák korszó 30. szám alatt levő

KORONA VENDÉGLŐT december 1-én átvettem.

Heti étlap: Hétfő: Korhelyleves, Kedd: Pusztai gulyás Szerda: Halak Csütörtök: Székely gulyás, Péntek: halételek Szombat: Különféle hurkák Vasárnap: Kitünő töltött káposztát.

Havi étkezők 18 és 20 firt. étlap szerint 2+ firt.
 Jó magyar konyha! — Hamisítatlan borok! — Kőbányai Polgári Sör!
 Tulajdonos: Ladányi György.

HIRDETÉSEK felvételnek a kiadóhivatalban.

VELENCZE

BONVECCHIATI
 szálló és étterem a Szt. Márktér közelében.

Új épület minden kívánt kényelemmel.

Szobák 2 1/2-3 lirától feljebb.

Teljes penzió 9 lira.

Az étteremben kitünő konyha mérsékelt áron étlap szerint.

Tulajdonosok:
Fratelli Scattola.

Grande kávéház
 Fiume, Piazza Andrassy (a Corso végén.)
 Elsőrendű kávéház.

Europa kávéház
 — Fiume, Adamich-tér és Corso sarkán —
 Magyar lapok! — Modern kényelem!

Pálma - Hajviz
 a legjobb szer korpa és hajhullás ellen.

Kapható **CSIZMÁS DEMETER** fiumei első magyar fodrásznál

Via Adamich 2. sz. (az Europa szálló közelében.)
 és minden drogériában és fodrászüzletben

NEW-YORK
 áruház
 FIUME, Via Andrassy 1. sz.

az általánosan elismert legolcsóbb bevásárlási forrás férfi és női divatcikkek és rövidáruban.

Venier Penzió és Vendéglő
 Velence Szt. Márktér.

Szobák 2 lirától feljebb villanyvilágítással. Étterem kilátással a Szt. Márktérre.

— **Kitünő konyha minden órában.** —

Procuratie vecchie 105. s. Tulajdonos (a Quadri kávé mellett)
Marco Venier.

SAVOY RESTAURANT
 Ponte Goldoni — VELENCE — San Marco.

Az előkelő idegenek találkozó helye.

Luncheon és diner fix áron. — és étlap szerint. —

Tulajdonos: **Leopold Alfred.**